

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.

Előfizetési árak: egész évre 160 K, félévre 80 K, negyedévre 40 K, egy óra 13-30 K. Egyes szám ára 2 K.

Felelős szerkesztő:

ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

„Hiszek egy Istenben.
Hiszek egy hazában.
Hiszek egy Isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen“

Szemle.

Nagy sürgős-forgás van az emberek között. Mint mikor egy hangyabolyt megmozgatnak: úgy hemzseg az utcákon a sok nép. Vásár van. A tömeg hullámmása, a csoportok tarkasága szinte kifárasztja a szemet. Élénken figyelve haladok a járdán, hogy e különös lüktető életnek egy kis mozzanatát se téveszem el szem elől. Az üzletek tömve vidéki vásárlókkal, kik igyekeznek mielőbb megszabadulni a ropogós ezresektől, melyekről annyi rosszat kiabálnak manapság. Kinn a téren kisebb-nagyobb csoportokban állnak a vásárló, vagy csak kíváncsiaskodó emberek a sátrak, a „földön árulók“ s a vásári kikiáltók „üzletei“ előtt. Különösen ez utóbbiak előtt nagy a csoportosulás, nem csoda, mert egy egész kosárra való „portékát“ kínál husz koronáért. Valódi „elszakíthatatlan“ cipőkötőt, feljegyzési könyvet, tollat tollszárral, képrámát, valódi bőreszényt, eltörhetetlen kanalat és az Isten tudja még mit — és mindez csekély husz korona. Kapkodják is az árut, alig bírja a kiszolgálást a „cégfőnök“ úr. Közlebb lépek, hogy hádd lássak valamit már én is abból a hangosan kiabáló olcsóságból, s közben figyelem a vásári kikiáltó egy ládán elhelyezett „üzlete“ előtt sűrűn álló férfiak, asszonyok, fiatal leányok, legények és nagyszámu serdületlen gyermekek arcát. Minden arc derült, a szájak kacagástól hangosak! Ez a jelenség felcsigazza figyelmemet. Vajjon az olcsóság miatt oly derültek az arcok? Nem! A husz koronáért kínál „rengeteg“ áru mellé még egyebet is ad vevőinek az ügyes „kereskedő“ — egy kis finom erkölcsi metelyt. Ott kinn a nyílt piacon, serdületlen gyermekek tömegében a legocsmányabb kétértelműségekkel, trágár, gyalázatos tréfákkal mulattatja és bódítja el a körülálló közönséget és csinál silány, szedett-vedett áruinak reklámot. Ime a „destrukciónak“ egy eddig talán figyelmen kívül hagyott példánya: a trágárságok hangos kiabálásával üzletet csináló vásári kikiáltó. Ezek a fekete betűk elpirulnának, a cenzura eltörölné, az ügyesség vádat emelne ellenem, ha csak egy-néhány szót is ide íkhatnék azok közül, mellyel áru jóságát, finomságát, olcsóságát dicsérte, körülírta, ajánlotta a pergőnyelvű semita. És a mi jó magyarunk élvezte, habzsolta a trágárságoknak est az

olcsósági hullámát és két kézzel kapkodott az áruk után. Amíg a magyar, hiszékenységet így ki tudják használni, az eszt és bíráló képességet gyalázatoságokkal elkábitani: addig predikálhatnak a politikai, erkölcsi és a hitélet szöszékeiről, de én — nem hiszek Magyarország feltámadásában.

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

Indemnítási javaslatok.

Budapest, május 19.

(M. T. I.) A pénzügyminiszter a nemzetgyűlés legközelebbi ülésén újabb indemnítási javaslatot nyújt be, melyben július és augusztus hónapokra felhatalmazást kér az állami szükségletek kielégítésére.

A vasutasok mozgalma.

Budapest, május 19.

A vasuti munkások között mozgalom indult meg helyzetük javítására. A teljesen lerongyolódott vasutasok az Ébredő Magyarok Egyesületének közlekedésügyi szervezetéhez fordultak és kérték, hogy álljon a mozgalom élére. Az Ébredő Magyarok Egyesületének szervezetei már érintkezésbe léptek egy nemzetgyűlési képviselővel, aki már a legközelebbi nemzetgyűlési napok egyikén részletesen meg fogja világítani a vasutasok súlyos helyzetét.

Zarándoklás Gül-Baba sirjához.

Budapest, május 19.

A m. kir. Tudomány-Egyetem orvosi fakultásának hallgatói: a magyar országos Turáni Szövetséggel karöltve június hó 22-én zarándoklást rendeznek Gül-Baba sirjához.

Elfogták az orszóbetfalvai rablógyilkost.

Budapest, május 19.

A Dembinszky-utcában felismerték Henrich Nándor Ottó 48 éves pékségédet, aki állítólag az orszóbetfalvai rablógyilkosságot elkövette. Henrichet azzal gyanúsítják, hogy f. évi április hó 19-én meggyilkolta és kirabolta Bauer Ignác borbély feleségét. Henrichet azóta keresték, de szökésben volt. Elfogatása alkalmával azonnal kihallgatták, azonban állhatatosan tagadja a terhére rótt bűncselekményt. Detektívek kivitték Erzsébetfalvára, hogy szembesítsék azokkal, akik őt a kritikus időpontban a gyilkosság színhelyén megfordulni látták.

A devecseri vértanuk emléktünete.

(1921 május 8.)

Devecser községe és kertje május 8-án, vasárnap ülte meg a devecseri ellenforradalom és Devecser vértanuinak két éves emléktünetét és fordulóját. Az ünnepély nagymisével kezdődött, aztán az egész közönség, messze vidékekről is ide sereglettek, kivonult a vértanusirokhoz. Gyönyörű, napfényes májusi nap volt, sokszernyi nép. Kezdetül a devecseri dalárda gyászdalt énekelt. Majd Szabó Ferenc, a község főjegyzője szép beszéd keretében megkoszoruzta a sírokat. Utána Guárdián József káplán méltatta a nap nagy jelentőségét. Most Rupert Rezső, a kerület képviselője lépett a sírok közé és általános figyelem közepette mondotta el ünnepi beszédét. Beszédéből a következő részeket ragadjuk ki:

„Azt, hogy egy nemzet hányadik sorban álljon a világ többi nemzetei között, az dönti el, mennyire tanult meg és mennyire tud szenvedni. Lehet kicsiny egy nép, lehet parányi az országa, mégis nagyhatalmasság lehet, erkölcsi nagyhatalom, mely mindig számít legalább annyit, mint akármelyik hatalom, melyet naggyá csak fegyvereinek ereje tesz.

A magyar nép ezer éven át tanult és tudott szenvedni, egyé nem volt a sorsa. Ezért volt mindig nagyhatalom, mellyel a világnak számolnia kellett, mely a világ kultúrájának védelmében mindig előljárt és ezért tudott fennmaradni is ezer éven át, ha csapások százsor sújtották is a porba.

Nem hivatalos szervezete az országnak, hanem népének munkában és szenvedésben megedzett és szívóssá lett ereje tartotta fenn és építette újra és újra Magyarországot. A sok millió dolgozó és tűrő nép: ez volt az igazi Magyarország, melyet nem erősített, hanem csak kihasználta az a hivatalos Magyarország, melynek négyszáz éven át Bécs volt a székhelye. Ez a hivatalos Magyarország gyenge volt. Arra volt csak jó, hogy a valódi Magyarországot emésztse, hogy ez ne csak létéért, külső támadások ellen legyen kénytelen küzdeni, hanem még azok ellen is, kiknek nagy feladata az lett volna, hogy érte éljenek. Széchenyi István és kortársa: gróf Dessewffy József alapították meg ezt így már majd száz év előtt. Pedig ők nem voltak destruktív elemek, bár hiszen Széchenyi Istvánt is megvádolták ezzel a maga korában.

Igazuk volt. Csak pár lapját kell visszaforgatnunk történelmünknek, ott a kiáltó bizonyították! 1918 őszén, mikor az igazi Magyarország már alétan feküdt, a hivatalos Magyarország, Bécsnek és tőle függő szolgahadának kellett volna megmenteni az országot. Ámde ők magukban nem értek semmit, az elalélt milliókon erőt vettek a poklok, a hivatalos Magyarország pedig a nagy próba előtt — egy-szerint megszökött.

Azután is nélküle állt talpra az ország, mikor az igazi Magyarország, a milliók országa, kiknek ész- és izommunkája s szenvedései voltak mindenkor a fenntartó erő, dermező aléltságából felébredt.

A magyar történelem devecseri szentairjai is ezt tanítják. Az igazi Magyarország fiai nyugosznak ezekben az örökírő sirokban is. Próbált vitézei és hirdetői annak, hogy a nép fiai szenvedni tudnak mártíromság árára is, el — egészen a vérpádig. Dicsőséges haláluk bizonyosság és zálog arra, hogy a magyar nép a szenvedésekből nem tanult ki; hogy ma is erkölcsi nagyhatalmasság, melynek nagy hírét és történelmi határait minden katonánál legyőzhetetlenebbek őrzik messze földeken is, itthon is: a hazáért kisznevédett mártírok, kiknek dicsőségét el nem alkudhatja senki, ha talán egy egész világ akarná is őket elfeledtetni. Lehetünk bármily parányok, róluk a magyar név messze világrésekben is örök marad.

És örökös lesz az ő emlékezetük különösen a magyar földön, elrablott részein is! Ebben van a devecseri szent siroknak is nagy jelentősége. Égig érő figyelmeztető jelekként, mint idő fogától nem emészthető gránit-obeliszkek, hasítanak bele a magyar levegőbe —, tanítani, hogy: a magyar tud még szenvedni; hazáért, Istenért, eszményekért meghalni is, ha kell.

Ijesztő kisértetek minden önzés ellen; parancsoló szavuk messiás dörgi, hogy hitványok vagyunk és hitványok különösen azok, akik — mikor a haza nagy bajban van, talán a végveszedelem szélén, reményeink szerint jóvendőjének kezdetén van s rajta segíthetnének — még nyomorult anyagi áldozatoktól is visszariadnak, mikor pedig a hazáért meghalni is kell, ha kell.

Foglalkozott még a szónok azzal a kérdéssel is, hogy a világnak érdeke Magyarország integritásának helyreállítása, mert ott, hol három nagy ellenséges fajnak néptengere: a germán, román és szláv összeér, szükség van az ezeréves hullámtörő szirtre, mely őket elválasztja s ezzel a világbéke biztosítéka lesz. Érdeke a világnak a régi Magyarország fenntartása azért is, mert a magyar nép yalóságos kuriozum. Rokon nélkül volt mindig, ázsiai faj, ázsiai nyelvvel és mégis a kultúrának, a kereszténységnek előharcosa volt majd ezer éven át. Ez csak kiválóságát bizonyítja. Oly érték, melyet a világnak megvédeni egyenesen érdeke. Megváltó nemzet, mely Kelet börtönével szemben ezer éven át védte a kultúrát, még — ha nem tetszik is ellenfeleinek és nem tudják is — a tegnapi világháborúban is. Megváltó nemzet, arra, hogy az emberiségért újra és újra keresztre feszítsék; de akkor kell, hogy mint a Megváltó, mindig, újra és újra feltámadjon.

Befejezésül a következőket mondta:

„Hódoló tisztelettel adozom itt e siroknak kerületem nevében, mert úgy érzem, hogy kerületem alázatos szeretete ide e sirokhoz is elkísért engem. Hódoló tisztelettel és hálával adozom az ország főhatalmának, a nemzetgyűlésnek nevében is, mert ha forma szerint nincs is erre meghatalmasodásom, amit nem kérttem, úgy érzem, hogy minden képviselőtársam ide zárandokolt ma lelkében velem. Hódolattal hajlok meg a magyar békegyesület nevében is a hősök előtt, akik a béke hősei, a kultúra hősei, az emberi eszme hősei is, mert hiszen oly áradat elé vetették magukat, mely az emberközi békét is, a kultúra minden vívmányát is veszélyeztette. Az ő szellemük kísért engem ebbe a kis, ma még kicsi egyesületbe, mun-

kálni azon, hogy az emberiség ellen elkövetendő legnagyobb bűn: a háború a földi végleg kiirtassék. Békés úton akarjuk a világ régi térképét visszarázolni, hogy ezzel minden háborúk okát, a reváns eszmét is megfojtsuk. Munkánk nyoma meglátszik már. Szervezetünk az „Union of Democratic Control” világszervezet, melynek angol csoportja már kezdi teljesíteni kötelességét. Angol barátaink, az „Union” tagjai, sorra szólaltak fel pár nap előtt a gyilkos magyar béke ellen a hatalmas angol parlamentben, követelve országunk visszaállítását.

Nemcsak azt köszönhetem én e siroknak, hogy erre az útra vezettek. Ők védelmezték mindvégig azon a nehéz úton, melyet eddig végigjártam. Sötét hatalmak ellen keltem harcra, melyek a nemzeti és keresztény eszmét nyereséges vállalkozásokra akarták kihasználni. Török és haláltól sőtétől fegyvercsövek elé álltam, hogy nemzetünk becstelét megvédelmezem a világ előtt s bizonyosságot tegyek arról, hogy a magyar föld ma is az Emberek földje, mely

megérdemel minden pártfogást, a kulturvilágnak értékes darabja. Brigantik útjában álltam, kik azelőtt — közülük a legtöbbben — más háborúban voltak, mint a mi vértanúk. Ezernyi veszély fenyegetett. De meggyédelmezett a devescseri vértanúk oltalmazó keze. Ott álltak testőrségként körüllem. Sötét hatalmak, melyek aprópénzre akarták váltani megváltó eszményeinket: a hazaszeretetet és keresztény hitünket s szülcélcéjkéért ölni is készek voltak, nem férhettek hozzám. Résztvettem a nemzeti becstelét megmentésének nagy munkájában, melytől függ, hogy a világ rokonszenvével végre felénk forduljon és mindezt annak az erőnek köszönhettem, melyet itt e siroknál szivtam lelkembe. Áldott legyen ezért is szent emlékezetük. Megáldja értük Isten ezért is a magyart”.

Felédve minden gyászhangulatot, dörgő éljenzés volt a válasz a népszerű képviselő nagyhatású beszédjére.

Most a dalárda a Himnuszt énekelte, együtt a sok ezer, igaz szívből ünneplő, impozáns ünneplő közönséggel s ezzel a lélekemelő ünneplést véget ér.

A mi nagygyűlésünk.

A Felsővárosi R. Kath. Olvasókörben.

1921 április 16.

(Folytatás.)

Pápaköváci. Előadó: Tóth István: Házhelyek dolgában intézkedés nem történt. Házhelyekre 12 igénylő van. A házhelyekhez szükséges területet gróf Esterházy Tamás birtokából lehetne kisajátítani. 160 hold közlegelőre volna szükség, mely szintén a fenti birtokból volna kielégíthető. A pannonnalmi apátságtól 25 hold kaszáló szeretnénk venni, vagy bérbévenni az apátlakok eltartására. Kisebirtékekre szintén nagy szükség volna, melyet az Esterházy-birtokból lehetne szerzeni.

A nagygyűlés határozatlan kimondja, hogy a házhelyek ügyében házhelyre rendező-bizottság kiküldését kéri. Közlegelő és kisebirtékek dolgában kérvénnyel fordul az Esterházy-uraladalomhoz, kaszáló dolgában pedig a pannonnalmi apátsághoz.

Vámoscsalád. Előadó: Tamási János: A házhelyek ügye rendben van. Közlegelőjük nincs, úgyis szintén kisebirtékeket sem adtak ki. A Bezerédy-féle birtokból szeretnénk azt a 335 holdat legalább bérbé megszerzeni, melyet jelenleg Feigelstock bir bérben, akkor lenne legelő is.

A nagygyűlés kimondja, hogy kérelemmel fordul a tulajdonoshoz, a kisebirtékek ügyében pedig a földmivelésügyi miniszterhez.

Szentiványfa. Előadó: Horváth János: Házhelyek ügye rendben van, egyéb kívánságunk ezidő szerint nincs.

Réde. Előadó: Balogh István: Házhelyekre 39 igényjogosult van, a házhelyek dolgában folynak a tárgyalások az uradalommal és valószínű, hogy megegyezésre tudnak jutni. A községnek 80 hold közlegelőre volna szüksége, melyet gróf Esterházy Pál birtokából lehetne megszerezni.

A nagygyűlés kérelemmel fordul gróf Esterházy Pálhoz közlegelő iránt.

Mersevát. Előadó: Pálffy István: A községi kisgazdáknak és földmunkásoknak még csak sertés-közlegelőjük sincsen s a közös csordát a községi kanász csak a tagokon őrizheti, legeltetésről azonban jelenleg szó sem lehet, ami a sertésállomány fejlesztésére bénítólag hat. Szükségünk volna 250 darab sertés részére cirka 20.000 □-l kiterjedésű közlegelőre, mely: I. Rosenberg Miksa czellődműlki lakosnak a mersevátai határban fekvő 21.000 □-önyi (Czelli-úton aluli) területéből, mely háborús szerzemény;

II. Sinkó János és Imre mersevátai (Czelli-úton alul és közepdőlőben) birtokából;

III. Keményi Andorné (külsőváti közepbirtokos) mersevátai birtokából volna kisajátítható.

Szarvasmarha közlegelő céljaira cirka 60 kat. holdra volna szükségünk, mely Radó Gyula kemenessömjéni nagybirtokosnak a mersevátai határban fekvő birtokából volna megszerzhető.

A nagygyűlés kimondja, hogy megkeresi az előadó által megnevezett tulajdonosokat a legelők eladása céljából szükséges birtoktestek eladása tárgyában.

Pórszálók. Előadó: Csete Károly: Közlegelőnk nincs, 120 hold közös legelőre volna szükségünk. Kisebirtékeink sincs, melyre pedig 260 holdra volna szükségünk, mindkettő megszerzhető a gróf Esterházy-uraladalomból.

A nagygyűlés kimondja, hogy a közös legelő és kisebirtékek ügyében kérvénnyel fordul az Esterházy-uraladalomhoz, nemkülönben a kisebirtékek ügyében a földmivelésügyi miniszterhez.

Nemesvita. Előadó: Bicsérdi Mihály, Bogdán Joachim és Szabó Kálmán: Községünknek közlegelője nincsen. A szarvasmarha-állományunk meghaladja az 500, a sertés-állományunk pedig a 300 darabot. Olyan nagybirtok közlegelőnk határában nincs, melyből ki lehetne hasítani olyan darab szántóföldet, mely alkalmas volna közlegelő céljaira. Raposka község határában a kismartoni Esterházy hercegnak van egy nagykiterjedésű legelője, mely ez idő szerint bérbé van adva. Mivel községünkhez nincs messze, ebből szeretnénk 100 katasztrális holdat kihalásítani közlegelő céljaira. Ugyan még f. évi február havában községünk kérelmezte a m. kir. földmivelésügyi miniszter úrtól, de ez ideig még intézkedés nem történt.

A nagygyűlés kimondja, hogy a szövetség vezetőségét utasítja, hogy a fenti kérvény ügyében járjon el a földmivelésügyi miniszteriumnál és azt sürgesse ki.

Kisapáti község határa 1217 kat. hold. Ebből 396 hold szántó, 329 hold rét, 326 hold szőlő, 56 hold legelő, 110 hold a község utak és utcák területe. Ezekből a területekből a község lakóinak tulajdonra 227 hold szántó, 110 hold szőlő és 105 hold rét. A többi terület más községekben lakó kisbirtokosok, nagyobb részben pedig Felsőbúti Nagy Sándor (81 kat. hold rét) tulajdonra. Így Kisapátiiban egy lakosra 400 □-l szántó és 220 □-l szőlőterület esik. Ebből kénytelen egy ember megélni.

A szarvasmarhatenyésztés hasonlóképpen szomorú, amennyiben minden egyes szarvasmarhának mindössze 560 □-l rét jut. Jeleleg a gazdák kénytelenek potom áron állattalományukon túladni, mert már alig van takarmánykészletük.

Ezzel szemben a szomszédos Szigliget és Hegymagas községek határában Lovag Freistädler Jenő tulajdonát képező, mintegy 1360 holdas birtokból, melynek nagyobb része kaszáló, két zsidó bérő zsebei a milliókat.

Az állattenyésztés felkarolása elsőrendű

érdekünk, de azzal csak úgy mehetnénk valamire, ha az állam a Nagy Sándor féle 81 holdas rétet kisajátítaná Kisapáti községnek közlegelő céljaira. A Freistädter-féle birtok pedig kisbirtékké átalakítva a szomszédos községek föld nélküli lakóinak adhatna kenyeret.

(Vége.)

Pünkösdi loversenyek Pápán.

Gyönyörű szép napsugaras időben a kora délelőtti órákban kezdődött meg a retentő háború s az átkos emléktű forradalmak után a béke boldog napjaira emlékeztető lovasverseny. Az első alkalmunk volt testvéri együttesben, a nemes versenyben látni a katonaságot a polgársággal, az első alkalom, hogy megbizonyosodhattunk affelől, hogy ma már a katonaság nem képez külön kasztot, hogy leomlottak teljesen azok a válaszfalak, melyeket a sok századig tartó osztrák mostoha testvérség emelt a polgárság és katonaság közé. A magyar nemzeti hadsereg, mely az ősi vitéz lovaserények letéteményese, vértünkbeli való vér, egy test, egy lélek a polgársággal; testvérünk, oltalmazónk, büszkeségünk, reménységünk. Ugy éreztük, hogy ez a nemes vetélkedés ünnepe nekünk, melyért külön elismeréssel kell megemlékeznünk *Haideker* Győző és *Leitschaft* Károly századosokról, nemkülönben *Kovács* L. Jenő, a helybeli ref. kollégium agilis tanáráról, ki az előbbieket méltó segítőtársa volt.

A verseny nehéz igásfogatok előállításával kezdődött. Az első három díjat *Kovács* Antal (Járáháza) nyerte, a negyediket *Wittmann* Mihály (Pápa), az ötödikét *Kovács* Antal (Járáháza), a hatodikát *Wittmann* Mihály (Pápa), a hetediket *Nirnsee* Pál (Ajka), a nyolcadikát *Meinzing*er Máttyás (Kisganna), a kilencedikét *Nirnsee* Pál (Ajka).

Az anyakancák díjazásánál a következő kisczagdák nyertek díjakat: *Borsos* Lajos (Takácsi), *Buzás* Lajos (Alsógörzsöny), *Horváth* Lajos (Takácsi), *Pámer* István (Takácsi), *Bolla* Lajos (Bakonyszentiván). Oklevelet nyertek: *Borsos* Lajos (Takácsi), *Buzás* Lajos (Alsógörzsöny), *Soós* Mihály (Ugod), *Peidl* István (Ugod), *Bolla* Lajos (Bakonyszentiván), *Mórocz* József (Pápa), *Győry* Lajos (Takácsi).

A nagybirtokosok közül oklevelet nyertek: *Pátkai* Lajos (Nóráp), özv. *Iház* Lajosné (Lőrinte), *Földmives*-iskola (Pápa), *Nirnsee* Pál (Ajka), *Wittmann* Mihály (Pápa).

A verseny második száma a tiszték versenyugratása volt. A starthoz álló 34 tiszt közül az első díjat *Binder* Ottó szds. nyerte *Piff-Paff* nevű lovával. Szinte gyönyörűség volt nézni a bravuros lovast pompás lovával, minő bámulatos könnyedséggel szelte a legnagyobb akadályokat is, második díj *Sándor* Lajos fhgy. (Állomás), harmadik díj *Makay* István szds. (Ari-goma), negyedik díj *Grivichich* Károly szds. (Atyafi), ötödik díj *Tőkésy* János szds., hatodik *Korda* János fhgy.

Öt ló részben elbukás, részben egyéb okok miatt nem ért célhoz.

E szám után déli szünet következett. A délutáni verseny első száma kisczagdafogatok előállítására volt. Nyertesek lettek: *Nagy* István (Ujmalomsok), *Borsos* Lajos (Takácsi), *Győry* Lajos (Takácsi), *Bolla* Lajos (Bakonyszentiván). Elismerő okiratot kaptak: *Horváth* Lajos (Takácsi), *Horváth* Sándor (Takácsi), *Kovács* Sándor (Pápa), *Murray* Sándor (Takácsi).

Második szám: tisztí díjlovaglás. Első díjat *Binder* Ottó szds., második *Grafi* Frigyes fhgy. nyerte.

Majd a juckerfogatok előállítására következett. Ezek közül diszoklevelet nyertek: özv.

Iház Lajosné (Lőrinte), *Pátkai* Lajos (Nóráp), *Földmives*-iskola (Pápa), *Nirnsee* Pál (Ajka).

Ezután „Jeu de barre“ következett, melyben az első díjat *Binder* Ottó szds. (Alkar), második *Sándor* Lajos fhgy. (Állomás) nyerte.

Az ezután következő szám a verseny egyik legérdekesebb száma volt: a „kisczagda sikverseny“. A versenyzők amúgy magyarosan nyereg és kegyel nélküli „szőrén“ ülték meg a lovat. Közülük négyen kaptak díjat.

Az utolsó szám a nyilvános díjugaratás volt, melyben első *Binder* szds., második *Makay* István szds., harmadik *Grafi* Frigyes fhgy., a negyedik *Fluch* László szds., az ötödik *Nováky* József fhgy. lett.

Egy élvezetesen szép nap kedves emlékével eltelve hagyta el a közönség a várkerli pályát az esti órákban. Vajha ez a szép, lelkes hangulat és testvéri együttérzés egy szebb, egy jobb jövő aransugaru záloga lenne.

LEGÚJABB.

A tej szabadforgalma.

Budapest, május 19.

A kisczagdapárt tegnap esti ankétjén *Mayer* János közéletmezei miniszter a tej szabadforgalmáról tett előterjesztést és bejelentette, hogy a tejárakat fel fogja szabadítani. A közéletmezei miniszter bejelentése általános meglepedést szült a pártkörökben.

Új tiszántúli ref. püspökség.

Budapest, május 19.

A tiszántúli református egyházkerület egyes megszállt községeiben új püspökséget szerveznek, mert a román kormány és a debreczeni ref. egyházkerület között nem lehetett egyezséget létrehozni. Az új püspökség székhelye Nagyvárad lesz. A püspöki állásra *Szabolcska* Mihály, a nagynevű költő s a temesváriak kedvelt eszperese, a legkomolyabb jelölt. A szervezés nehéz munkáját egyelőre az erdélyi ref. püspökség intézi.

HIREK.

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!“

— **Szövetségünk** fennállása óta talán — nem túlzás, ha így mondjuk — alig volt részünk a Keresztény Kisczagda és Földmives Szövetség kiküldöttjeinek olyan meleg és lelkes fogadtatásban, mint aminővel *Peremarton* és *Óskü* községek magyaros érzésű gazdaközön-sége őket a Szövetség helyi csoportjának alakuló gyűlése alkalmából elhalmozta. A gyűlések mindkét helyen a lehető leglelkesebb hangulatban folytak le. A gyűlés nagyszámu közön-sége frenetikus tapsorkánban tört ki, valalahányszor a kiküldötték szövetségünk ügyvezető elnökének: *Zsily* Sándornak nevét említették. Majd a gyűlések végével percekig ünnepelték őt, mint a szövetség megalapítóját és egy szívvel, lélekkel Isten áldását kérték további áldásteli munkálkodására. — Jól eső nekünk ez a meleg ragaszkodás, mely mind több helyen és mind erősebben nyilvánul meg irányunkban. Mi is Isten áldását kérjük megértő bajtársainkra és kitartást kívánunk nekik harcunkban, a kibontott és becsületes célokért küzdelemben vitt zászlóink mellett. — Itt említi meg, hogy

Szövetségünk pünkösöd hetében még a következő helyeken alakult meg: *Felpéc*s, *Ménfő*, *Kispéc*s, *Kajár*, *Sokorópátka* (Győr m.), *Óskü*, *Peremarton*, *Ósi* (Veszprém m.), *Rigács*, *Eszteregnye*, *Sormás* (Zala m.).

— **A városi testnevelési bizottság** által 1921 május 22-én, vasárnap d. u. 3 órákor rendezendő, hazafias jellegű, középiskolai torna-ünnepélyen az áll. tanítóképző, a bencés főgimn. és a ref. kollégium több mint 1000 növendékekkel fog résztvenni. A részletes műsrot a következőképp állapította meg a rendező-bizottság: 1. Felvonulás. 2. Himnusz. 3. Ünnepi beszéd. 4. Általános tagszabadgyakorlat. Végzi a résztvevő iskolák valamennyi növendéke. 5. Általános szertorna. Különböző szereken bemutatja a résztvevő iskolák 120 válogatott tornásza. 6. A bencés főgimn. mintacsapatának fabotgyakorlatai zenekísérettel. 7. Magasabb fokú együttes tornázás nyújtón és korlátlan. Mérésközös karddal és törrel. Boxolás és műszabadgyakorlatok. Bemutadják a ref. koll. növendékei. 8. Az állami tanítóképző-intézet mintacsapatának tagszabadgyakorlatai zenekísérettel. 9. Játék. Játssza a ref. koll. és a bencés főgimn. III. osztálya. 10. A ref. koll. mintacsapatának buzogánygyakorlatai zenekísérettel. 11. Az ifjúsági zászlóalj mintaszázadának fegyvergyakorlatai. 12. Felvonulás. 13. Szózat. 14. Elvonulás. A belépődíjak a következőképp állapították meg. Számozott ülőhely a tribünön 25 K. Számozatlan ülőhely 20 K. Állóhely 10 K. Tanuló-, katonas- és gyermekjegy 5 K. A számozott helyek *Kis Tivadar* és *Hajnóczky Árpád* könyvkereskedésében előre is válthatók. Szintén itt kaphatók a f. hó 26-án tartandó kerületi, attekikai mérkőzés jegyei is. Rossz idő esetén az ünnepély más, megfelelő napon kerül sorra.

— **A belügyminiszter a rokkantügyek gyors elintézéséért.** *Ráday* Gedeon gróf belügyminiszter szigorú rendeletet intézett valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez és ebben különösen, hangsúlyozza, hogy megkülönböztetett gondosságot követel az állam gondozása alatt álló hadirokkantak, özvegyek és árvak ügyeinek kezelésében. A világháború közvetlenül sujtott áldozatainak — mondja a belügyminiszter rendelete —, a hadirokkantoknak, hadiözvegyeknek és hadiárvaiknak istápolása a nemzet becsületbeli kötelessége. Országunk jelenlegi súlyos helyzetében amugy is csak szerény méretekben lévén képes a hadigondozottak támogatására, legalább az erkölcsi támogatásnak kell minél teljesebbnek lennie. Ezért felhívja az alispánokat és polgármestereket, hogy figyelmeztessék a hadigondozottak ügyeinek ellátásával megbízott közegeiket, hogy a hozzájuk kerülő rokkant ügyekben sürgősen és lelkiismeretesen járjanak el. A községi jegyzőket pedig arra figyelmezteti a belügyminiszter, hogy a hadigondozottakkal szemben a legmesszebbmenő méltányosságot tanúsítsák.

— **Pályázat.** A pápai m. kir. földmivesiskola igazgatósága közli, hogy Pápa városának a földmives-iskolánál tett két alapítványi helye az 1922/23. tanévre 1922 október 1-én megkezdődik, melyre a városi tanács pályázatot hirdet azzal, hogy a kérvények 1922 augusztus 1-ig a polgármesteri hivatalban adandók be a következő okmányokkal: a) születési, b) orvosi, c) újraoltási, d) elemi iskolai, e) hatósági erkölcsi, f) szegénységi bizonyítvány. Amennyiben pápai illetőségi pályázó nem folyamodnék, úgy első sorban veszprémegeiek s csak azután vétetnek figyelembe a más vármegyiek kérvényei. Pályázóknak legalább 21. életévüket be kell tölteniök, úgyszintén legalább 4 elemi iskolát kellett végezniök.

— **Katonák természetbeni élelmezése.** A honvédelmi miniszter pár hó előtt elrendelte, hogy katonai alakulatokhoz tartozó tiszték és legénység részére a lakosságtól élelmezés nem igényelhető. Egy újabb rendeletben ez alól a m. kir. katonai térképészeti intézet által kirendelt tiszték és legénységre vonatkozólag kivételt tesz, mert ezek munkájukat leginkább oly helyeken végzik, hol sem helyőrség, sem megfelelő vendéglő nincs. Ezek tehát a természetbeni élelmezést a budapesti napi étkezési pénz lefizetése mellett igenis igénybe vehetik. A katonaság utasítást nyert, hogy az így szükségessé váló ellátást főképp jobb módúaknál vegye igénybe.

— **Beküldetett.** „Dunántúli Hazánk” Tekintetes Szerkesztőségének, Pápa. Becses lapjának f. évi május 5-én megjelent 33. számának „Hirek” rovatában „Helyreigazítás” cím alatt, Hosztót községre vonatkozólag közölt ama közleményre „hogy csak 60°/o-os rokkantak kaphatnak kisbérletet, nem Lázár József, hanem a községi jegyző tette” kijelentem, hogy ez valótlan állítás, mert én ily kijelentést nem tettem. A kisbérletre való jelentkezés a községben kihirdetve lett, de jelentkezés nem történt. Zalagalsa 1921 május 10. Tisztelettel: *Mahrer János* köri jegyző.

— **A földbirtokrendező bíróság megalakulása.** Az országos földbirtokrendező bíróság elnökségének kinevezése — mint már jeleztük — megtörtént. Legközelebb már megtörténik a bíróság tagjainak kinevezése, azután a bíróság végleges megalakulása is. A bíróság megalakulása után az első teljes feladata lesz a bíróság ügyrendjének végleges megalapítása.

— **A farkasgyepűi fa.** A polgármesteri hivatal értesíti a fuvarosokat, akik a városi fahivatal részére a farkasgyepűi erdőről a tűzfát beszállították, hogy a további fuvarozást beszüntette. Akiéknél tehát a városi fahivatal által a farkasgyepűi erdőn levő tűzifa befuvarozása céljából kiadott tűzfautalvány van, ezeket az utalványokat 8 napon belül a városi fahivatal vezetőjének a hivatalos órák alatt visszaszolgáltatni tartoznak.

— **Az amerikai bankárok üzelméi.** Az Amerikából visszavándorló magyarokat az ottani bankárok és hajóügynökök valuta-spekuláció s egyéb módok által hihetetlen mértékben megkárosították. Mivel a kormány ezt minden erővel meg akarja akadályozni, a Kivándorlási Tanács ez úton is felhívja mindazon visszavándorlókat, kiket az amerikai úgynevezett „bankárok” s hajóügynökök valami módon megkárosítottak, valamint azokat, kiknek ily dolgokról tudomásuk van, hogy az összes vonatkozó adatokat (mely bankár által, mikor és hol, mi módon stb. károsították meg) a Kivándorlási Tanács jegyzőjével, dr. Frankó Zénó miniszteri s-titkárral (Budapest, I., Vár, Külügyminisztérium) közöljék s ehhez az esetleg kezeik között levő vonatkozó levelezéseket, nyugtákat stb. vagy azok másolatait is csatolják. A közlésnek nem szükséges beadványban történnie, hanem egyszerű levélben is leírható az eset, s csupán az kívánatos, hogy a bejelentésen a községi előjáróság igazolja, hogy az illető tényleg most tért vissza Amerikából.

— **A sérült amerikai levelek.** A kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy az Amerikából érkező levelek tartalmának biztonsága érdekében a sérült leveleket a posta lássa el külön felső borítékkal. Az átesomagolás díját, amelyet a címzettnek kell lefizetnie, a miniszter három koronában állapította meg.

— **Halálozás.** A régi, jó, becsületes és művészképző iparosvilágnak egy kiváló alakját temették el Pápán Huber János 76 éves asztalosmester személyében f. hó 13-án. Az elhunytban, kinek nemcsak számos értékes munkája tette nevét feledhetetlenné, hanem az is, hogy egy egész — kiváló képzettségű — ifjú gárdát nevelt fel maga mellett, szövetésünk titkára — Újváry László, nagyatyját gyászolja.

— **Gyümölcskiviteli engedély.** A pénzügyminiszter és a közlelmezési miniszter hosszas tárgyalás után megegyezett a gyümölcsforgalom ügyében. A gyümölcsforgalom az ország területén szabad. A kivitel azonban minden egyes esetben kiviteli engedélyhez kötötték, de a kiviteli illethekeket mérsékelt összegben állapították meg. Június 1-től a közlelmezési miniszter rendeletére minden nagyobb gyümölcstermő vidék gócpontján: Kiskőrösön, Kecskeméten, Győrött kirendeltség működik. A termelő ugyanitt rövidesen megkapja a szállítási igazolványt is, a kiviteli illethekek lefizetése után.

— **Nyolc millió értékű hamis pénz.** A budapesti rendőrségnek tudomására jutott, hogy Deutsch Aladár állítólagos bécsi kereskedő nagyobb összeg hamis bélyegzésű pénzzel Budapestre érkezik. A detektívek a pályaudvaron igazoltatták Deuschot és utitáskájában nyolcmillió értékű lebélyegzett tízezer- és ezerkoronás bankjegyeket találtak. A hivatalos vizsgálat szerint a bankjegyek legnagyobb részét hamis bélyegzésűek.

— **Az 1920—1921. évi jövedelemadóbevallás.** Az 1920. évi jövedelem alapján kezdődő adózás kivetési munkáit rövidesen meg fogja indítani egy a közeljövőben megjelenő pénzügyminiszteri rendelet. Ez a rendelet a jövedelem- és vagyonadóbevallási határidejét 1921 június 30-ban állapítja meg. E jövedelem és vagyonadóbevallás alapján fogják kivetni az 1920—1921. évre szóló jövedelem- és vagyonadót.

— **Munkában a cseh detektívek.** Pozsonyi híradás szerint a cseh rendőrség letartóztatta Fülöp dr. pozsonyi gyógyszerész és Szvany Emilt, az evangélikus liceum helyettes tanárát és feleségeit, mert irredenta falragaszokat helyeztek el a városban. A falragaszok felírása a következő volt: Nem, nem, soha! Ezt sohasem türjük! Isten segits minket! Dicsértessekk Jézus Krisztus! Vissza Magyarország! A letartóztatás miatt Pozsonyban nagy az izgalom.

— **Betörők egy vidéki kastélyban.** Beck Hugó földbirtokos Nyékújfalú-Velenczén levő kastélyába ismeretlen tettesek behatoltak és nagyértékű ékszert és értékpapírokat raboltak el. A nyomozó közegeknek azonban sikerült a tolvajokat éppen akkor lefűlelniök, amikor a rabolt holmival vonatra szálltak. A betörőket Vági András és Kriesz József, rovott múltú személyében egyéneket letartóztatták.

— **Husz százalékos vagyonváltás a hadikölcsönöknél.** A pénzügyminiszter a hadikölcsönöknél husz százalékos vagyonváltásot léptet életbe.

— **A piszkos oláh főváros.** Egyik oláh ujság néhány sorban foglalkozik az oláh fővárosnak tisztaságával, ami különben jellemző az egész Oláhországra. A sorok a következők: „Nagy-Románia — amint az oláhok nevezni szeretik agyaglábú birodalmukat — jelenlegi fővárosa annyira elhanyagolt, piszkos, hogy az minden képzeletet felülmul. Bátran lehet rá mondani, hogy fölveti a szemét. Az utcák évek óta sötétlenek, a szemét rakásokban áll az utcán, s most, hogy a meleg idő beállt, valóságos bacillus-fészek. Kétségtelen — írja az oláh ujság — ha versenyt hirdetnének a legpiszkosabb városára a világnak, Bukarest nyerné el a pálmát.

— **Munkaközvetítés.** A győri hatósági munkaközvetítő hivatal értesítése szerint foglalkozást kaphatnak Győrött: 4 gyárimunkás, 3 kosárfonó, 1 férfiszabó, 6 házicseléd, 8 tanonc ipari szakmunkára. Vidéken: 4 kerékgyártó, Pápán 4 tűzoltó. Foglalkozást keres: 2 ács, 3 asztalos, 1 bádogos, 1 szerelő, 2 cserép- és palafedő, 7 cipész, 2 cukrász, 8 gépész, 3 gépezelő, 22 napszámos, 4 kárpitós, 8 kovács, 5 lakatos, 1 mézszáros, 1 nyomdász, 1 rézműves, 3 sütő, 3 férfiszabó, 2 vasesztergályos, 5 magántisztviselő, 3 kereskedősegéd, 6 háziszolga, 7 kocsis. Bővebb felvilágosítás a város falgyi osztályánál nyerhető.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zslavy Sándor.

Pápa, 1921 Főiskolai könyvnyomda.

Lakatos és reszelővágó műhely megnyitása.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy **lakatos és reszelővágó műhelyemet**

Pápán, Jókai Mór utca 6. szám alatt megnyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, valamint új és vágott rászpályákat állandóan raktáron tartok.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

ifj. Brenner Ferenc
lakatos és reszelővágó.

Föld-eladás.

A város belterületén **11 magyar hold** kitűnő föld eladó.

Bővebb értesítés megtudható szerkesztőségünkben, Jókai Mór utca 15-ik szám alatt.

AKI igazán szép, tiszta munkát szeret,

tordallj

nyomtatványrendelésével

Kis Tivadarhoz Pápa, Fő-utca 21.
Telefon: 9. és 16.

A FŐISKOLAI NYOMDÁBAN

nérjegyek gyorsan, olcsón,
tiszta leveleiben készülnék.